

Wystawa „Bezsenne głowy, co dźwigają korony - książęta, królowie, wodzowie, bohaterzy. 1000 lat polskiej państwowości w dokumentach Archiwów Państwowych”

W związku z przypadającym w bieżącym roku jubileuszem 1000-lecia koronacji Bolesława Chrobrego serdecznie zapraszamy do zwiedzania wystawy, która stanie przed budynkiem Archiwum Państwowego w Radomiu. Dostępna będzie do końca sierpnia 2025 r. Prezentowana ekspozycja to historyczna podróż przez epoki: od wczesnopiastowskich pergaminów po rękopisy przywódców powstań narodowych.

Materiały pochodzą z zasobów Archiwum Głównego Akt Dawnych, Archiwum Akt Nowych, Archiwum Narodowego w Krakowie oraz Archiwów Państwowych w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Kielcach, Lublinie, Łodzi, Opolu, Poznaniu, Przemyślu, Radomiu, Toruniu, Warszawie, Wrocławiu i Zielonej Górze.

Na wystawie podziwiać można między innymi wizerunki majestatycznej pieczęci Władysława Jagiełły z 1389 roku oraz dokumentu opisującego działania wojsk polskich napisanego ręką Jana III Sobieskiego. Osoby zwiedzające wystawę będą miały wyjątkową okazję poczuć ciężar wszystkich „bezsennych głów”, o których pisał William Szekspir, dostrzegając w rękopisach i listach powstańców – Tadeusza Kościuszki, Jana Skrzyneckiego – nie tylko autografy wielkich bohaterów, lecz i echo ich trudu oraz odwagi.

Kuratorką wystawy jest dr Julia Wesołowska z Archiwum Państwowego w Poznaniu, której pasja i znajomość archiwaliów zaowocowała aranżacją przestrzeni łączącą średniowieczny pergamin i nowoczesne sposoby jego prezentacji. Pozwolą one zwiedzającym na podróż w czasie od fundacji cystersów w Łeknie w 1153 roku aż po zdjęcia i listy Solidarności z sierpnia 1980 roku.

Wystawa podzielona została na dziesięć segmentów tematycznych:

1. U zarania Państwa Polskiego
 - Najstarszy oryginalny dokument z 1153 roku dotyczący fundacji klasztoru cystersów w Łeknie przez Mieszka III.
 - Reprodukacja rysunku Jana Matejki przedstawiająca Bolesława Chrobrego.
2. Rozbicie dzielnicowe
 - Dokument lokacyjny Lublina wystawiony w 1317 roku
 - Wizerunek św. Jadwigi Śląskiej z XV wieku
3. Korona Królestwa Polskiego
 - Pieczęć majestatyczna Władysława Jagiełły z 1389 roku
 - Jedyna w Polsce księga zastępcy króla z lat 1440-1447
4. Wolna elekcja
 - Dokument opisujący działania wojsk polskich napisany odręcznie przez Jana III Sobieskiego.
 - Konstytucja 3 maja 1791 roku
5. Pod zaborami i walka o niepodległość
 - Autograf Tadeusza Kościuszki z 1794 roku.
 - Oświadczenie Józefa Chłopickiego o objęciu urzędu dyktatora powstania listopadowego
6. II Rzeczpospolita i budowa niepodległego państwa
 - Odezwa Józefa Piłsudskiego witająca rodaków w granicach Rzeczypospolitej
 - Mapy z wytyczonymi granicami odradzającego się państwa
7. W cieniu wojny
 - Rozkazy Stefana „Grota” Roweckiego
 - Fotografie wojenne z Warszawy i Torunia
8. Władza i opozycja w PRL
 - Notatki przeciw sprawie wyroku gen. Emila „Nila” Fieldorfa z 1953 roku
 - Fotografie strajków i wieców „Solidarności”
9. Nowy początek
 - materiały archiwalne dotyczące pierwszych wolnych wyborów w 1989 roku, wstąpienia Polski do NATO i UE

10. O drugie milenium

- wyjątkowa dokumentacja obchodów milenijnych 1966 roku w całym kraju.

Dla tych, którzy łakną więcej historycznych ciekawostek na wystawie przygotowano **dedykowane kody QR, które za pomocą kliknięcia przenoszą na stronę [Szukaj w Archiwach](#), do kolekcji tematycznych** tworzonych na co dzień przez archiwistów – dotyczących królewskich jadłospisów, fotografii pochodzących z okresu wojny bolszewickiej czy zdjęć Jana Pawła II.